

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Ingevolge art. 7 der Wet tot regeling van het Kiesregt en de benoeming der Afgevaardigden der Eerste en Tweede Kamer der Staten Generaal, noodigt de VOORZITTER van den GEMEENTERAAD te Groningen de INWONERS der Gemeente uit, om, zoo zij **elders** in de **DIRECTE BELASTINGEN** zijn aangeslagen, daarvan vóór den **vijsftenden Februarij** aanstaande ter SECRE-TARIJ dezer Gemeente te doen blijken.

GRONINGEN, 28 Januarij 1856.

De Voorzitter: J. SLOT.

RAADSVERGADERING,

Zaterdag den 9den Februarij 1856,
's voormiddags te 10½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

De stemming is en blijft vredelievend; allerwege maakt men zich in het zekere vooruitzicht op het herstel van den vrede gereed tot allerlei ondernemingen op het gebied van handel en nijverheid, die door den oorlog waren blijven rusten.

Zoo als reeds onder de telegrafische berichten in ons vorig nummer is medegedeeld, heeft thans de *Moniteur* officieel afgekondigd dat de vredesonderhandelingen te Parijs zullen plaats hebben; dat Frankrijk daarbij zal vertegenwoordigd worden door graaf *Walewski* en den markies de *Bourqueney*; Oostenrijk door graaf *Buol* en den baron von *Hubner*; Engeland door lord *Clarendon* en lord *Cowley*; Rusland door graaf *Orloff* en den baron von *Brunow*; Sardinië door den ridder *Massimo d'Azeglio*, en Turkije door *Ali-pacha*, groot-vizier, en *Mehemed Djemil-bey*, gezant te Parijs. Er werd niet bepaaldelijk in gezegd, dat Pruisen geen deel aan de conferentie zou nemen. Het stilzwijgen evenwel daaromtrent bewaard, toont genoegzaam aan, dat Pruisen daartoe niet is opgeroepen.

Het is ook niet te denken, dat Pruisen zelf zich nu nog zal aanmelden, om aan de conferentie te mogen deel nemen. Het zal dus, hoezeer met ergernis, moeten toezien, dat de overige groote mogendheden zich over het behoud van het evenwigt in Europa verstaan. De Pruisische dagbladders komt natuurlijk tegen die uitsluiting op. Er bestaan — zegt de ministeriële *Zeit* — twee gewichtige gronden, de een van juridischen, de ander van politieke aard, waarom de contracterende mogendheden Pruisen hadden moeten uitnoodigen aan de conferentie deel te nemen. Omtrent het eerste standpunt wijst de *Zeit* op het traktaat van den 13den Julij 1841, nopens de verhouding van Turkije tegenover de zeemogendheden. Daartoe heeft Pruisen medegewerkt. Nu zouden er veranderingen in dat traktaat worden gebracht, en dan is het natuurlijk, dat dit ook niet zonder medewerking van Pruisen kan geschieden. — Uit het staatkundig oogpunt redenerende, zegt het ministeriële orgaan, dat de conferentie zullen worden gevoerd in het belang van het evenwigt van Europa, bijzonder tegen het overwigt van Rusland. Zoo Pruisen daartoe niet medewerkt, dan zou het zich omtrent de deswege gesloten wordende traktaaten niet kunnen verbinden, en ook, bij eene afwijking daarvan bijv. door Rusland, niet kunnen medewerken tot handhaving daarvan; het zou de vrijheid behouden, bij een conflict deswege, geheel naar eigen politieke inzichten te handelen, en het gevolg daarvan zou wezen, dat het evenwigt van Europa geen hechter grondslag zou hebben dan vóór den oorlog. — Het is op al die gronden, besluit het blad, dat Pruisen gerechtigd was, eene uitnoodiging tot bijwoning der conferentie van de zijde der contracterende mogendheden te verwachten.

Men verheugt zich zeer over de keuze van de vertegenwoordigers van Rusland, daar de gematigde denkwijze van den baron v. *Brunow* te dikwerf is gebleken, om niet algemeen te worden erkend; en men ook de benoeming van graaf *Orloff* moet aanmerken als een blijk van de welmeenende gezindheid van den Keizer van Rusland om tot eene overeenkomst te geraken.

Bij voortdurend blijft het republikeinsche dagblad *le Siècle* het eenige Fransche dagblad, hetwelk zich niet tevreden betoont met de vredelievende wending, welke de Oostersche kwestie thans genomen heeft, en 't welk beweert, dat, als de oorlog thans een einde neemt, dit niet overeenkomstig de waarheid van Frankrijk noch in het belang van Europa zal zijn. Dit dagblad laat dan ook zijne vreugde doorstralen over de verklaring in de troonrede van Koningin *Victoria*, dat het doel van den oorlog niet uit het oog zal worden verloren en de krijgstoerusting zullen worden voortgezet; daarentegen is het minder tevreden over het officiële artikel van den *Moniteur* wegens het onderteekenen van het protocol te Weenen.

In tegenstelling van de *Siècle* bevat de *Constitutionnel* een artikel, ten betooze, dat men uit den loop der gebeurtenissen zelve duidelijk kan opmaken, tot welk resultaat de aanstaande onderhandelingen zullen leiden. Tot dit einde worden de beoordingen herinnerd, waarin de tegenwoordige geallieerden, Frankrijk en Engeland, zich aan elkander aangesloten hebben. In het traktaat van den 10den April wordt geenszins gesproken van het herstel van Polen, noch van de onafhankelijkheid van Noord-Italië, noch van de onafhankelijkheid van Hongarije, maar het eenige doel van den oorlog is, volgens het traktaat, om het Turksche grondgebied te bevrijden van den buitlandschen inval. Vooral bevat dit traktaat een artikel, hetwelk al de leden van het aanstaande vredescongres elken dag moeten herlezen voor de zitting. Daarin wordt gezegd, dat, »beziel met het verlangen om het Europeesche evenwigt te handhaven en zonder eenige belangzuchtige beweegredenen, de hooge contracterende partijen bij voorraad afzien van elk bijzonder voordeel, dat zij konden trekken uit de gebeurtenissen, die mogten plaats hebben.»

Het half-officiële dagblad *le Pays* wijst er op, hoe, even als in Engeland, ook in Frankrijk eene partij bestaat, die wil, dat door den krijg Rusland zal worden gedwongen om meer op te offeren dan thans van hetzelfde wordt geëischt; maar zet daarop uiteen, dat eene dergelijke staatkunde in strijd is met de loyaliteit der regeringen, evenzeer als met het nationale gevoel der volken. Het slot van dat betoog luidt aldus:

»De oorlog is aan Rusland verklaard omdat het noodig was om aan den overwegenden invloed van dien staat in het Oosten paal en perk te stellen. Is dat doel bereikt? Wij gelooven ja. De Fransche en Engelsche regeringen beantwoorden die vraag bevestigend, geheel Europa is hiervan overtuigd, en het is daarom, dat men de vredes-preliminairen gaat teekenen. Een zoodanige oorlog, een zoodanige vrede zullen echter, wij moeten zulks erkennen, geenszins voldoen aan het verlangen van hen, die de bestaande staten willen vernietigen, — het werk der geschiedenis als niet gedaan willen beschouwen, — de levenden willen doden, om de gestorvenen uit hunne graven op te wekken.

»Maar het is niet om droombeelden, om hersenschimmen, zelfs al zijn die edel in beginsel, in het leven te roepen, dat verstandige regeringen werkzaam zijn; dat volkeren hun bloed en schatten offeren.»

De Noordsche *Bij*, een Russisch dagblad, begroet ook met blijdschap den vrede, die aan de kinnen schijnt te rijzen, en geeft daarbij bepaaldelijk de achtting te kennen, die zich het Fransche leger in de Krim heeft verworven, en de sympathie welke dien ten gevolge tusschen de Fransche en Russische krijgers is ontstaan.

De jongste berichten uit Petersburg melden, dat de prins *Konstantijn*, die steeds wordt voorgesteld als de ziel van de Russische oorlogspartij, zich in alle opzichten vereenigd heeft met het jongste, door den Keizer, zijnen broeder, genomen besluit, ten aanzien van de Oostenrijksche voorstellen. Wel is waar moet hij overtuigd zijn, dat alle aanvallen der Wes-

tersche mogendheden in de Oostzee schipbreuk zouden hebben geleden, doch moet hij tevens erkennen, dat het beter is aan de wenschen van geheel Europa te gemoet te komen door het sluiten van eenen vrede, welke reeds het vorige jaar, vóór de inneming van Sebastopol, had kunnen tot stand gekomen zijn. Wat de bepalingen nopens Bomarsund en de Aland-Eilanden betreft, wordt in de Russische staatkundige kringen geloofd, dat zij tot geene ernstige bedenkingen van den kant des Keizers zullen aanleiding geven.

Eene correspondentie uit Petersburg van *le Nord*, welk blad aangaande de gevoelens in Rusland het best kan zijn ingelicht, deelt volgenderwijze de stemming mede, die thans daar heerschende is, nadat de aanneming der Oostenrijksche voorstellen was bekend geworden: »De vreeselijke oorlog, waarin Rusland tegen zijn wil door eene aaneenschakeling van buitengewone omstandigheden gestort werd, is zonder voorbeeld in de geschiedenis; hij heeft elke staatkundige verhouding omgekeerd en drukt op geheel Europa. Die druk wordt voor de oorlogvoerende mogendheden te meer sterker, en wij moeten vreezen, dat een nabuurstaat, dien wij geloofden onder onze bondgenooten te mogen rangschikken, aan de zijde van onze tegenstanders treden zal. Alle onzijdige mogendheden dringen luide bij ons op vrede aan. Wij zijn niet op het slagveld, wel op politiek terrein overwonnen, en kunnen, wanneer de oorlog voortduurt, ligt geheel Europa zich tegen ons over zien stellen. Overigens moet men ook de offers van den vrede niet overdrijven. Het opgeven van het uitsluitend protectoraat over de Donau-vorstendommen is geen opgeven van onzen invloed in 't algemeen, maar van dien invloed, die ons meer zorgen en verwikkelingen, dan wezenlijke voordeelen bezorgd heeft. De godsdienstige kwestie is de eenige, die een nationaal karakter heeft. Intusschen zijn de vrijheden der Grieksch-orthodoxe kerk voortaan onder de bescherming van Europa gesteld. De neutralisatie van de Zwarte zee vordert van ons het offer eener vloot, die niet meer aanwezig is, en van het regt, om in 'eene meer of min verwijderde toekomst er eene nieuwe te hebben. Maar was dan dat voordeel om eene vloot in eene gesloten zee te hebben zoo groot? De vloot in de Zwarte zee was noodzakelijk tot verdediging onzer kusten en tot bescherming van onzen handel; maar die noodzakelijkheid verliest zeer aan betekenis, als de Zwarte zee voor de oorlogsschepen van alle natien, de Porte daaronder begrepen, gesloten en de vrije vaart der handelsschepen door de Dardanellen voortaan door een gezamenlijk verdrag verzekerd en onder de gemeenschappelijke hoede van Europa gesteld is. Er blijft alzoo alleen de grenscheiding in Bessabië over. Wij kennen nog niet naauwkeurig de grootte van het van ons gevorderde gedeelte, maar moeten bekennen, dat deze clauseule van de Oostenrijksche voorstellen de openbare meening heeft in het harnas gejaagd en dat zelfs zij, die den vrede wenschen, haar onbillijk en door de oorlogsgerebente nissen niet geregtvaardigd vinden. Desniettemin heeft onze regering die concessie gedaan, opdat Europa Rusland voor dit handtastelijk bewijs van zijne gematigdheid en verlan-gen naar den vrede moge dank weten. Deze zedelijke overwinning is wel eenige vierkante mijlen lands waard, daar Rusland zich toch niet met een Chineschen muur omgeven en van de algemeene belangen van Europa afsluiten kan. Rusland zal door den vrede veel meer in de openbare meening stijgen en door de ontwikkeling van zijnen inwendigen rijkdom zich veel meer versterken dan door den oorlog. Daarom wordt de handeling der regering door alle verstandige lieden gebilijkt.» Deze gevoelens getuigen inderdaad van het gezond verstand van hen die ze uiten. Wie zou niet hopen, dat zij niet in hunne verwachtingen worden te leure gesteld?

De tijdingen uit Konstantinopel loopten tot den 28sten Januarij. Uit de Krim was aldaar vernomen, dat de generaal *Co-drington* de aanneming der Oostenrijksche voorstellen aan de armee had bekend gemaakt, en dat daaraan aanvankelijk geen geloof was geslagen.

Een brief uit Odessa van den 21sten Januarij meldt, dat de generaal *Liders* den 31sten December zijne nieuwe betrekking van opperbevelhebber over de legers in de Krim in plaats van prins *Gortschakoff* heeft aanvaard. De generaal *Liders* is algemeen bemind in Rusland. Te Odessa werd den 21sten Januarij de generaal *Sukhozanet* verwacht, die den generaal *Liders* als opperbevelhebber van het zuidelijke leger zoude opvolgen.

Al de officieren der Russische marine, welke aan de verdediging van Sebastopol hebben deelgenomen, hebben een jaar tractement als gratificatie ontvangen. Men meldt, dat met den vroeger ingestelden Sebastopols-gedenkenpenning ook vrouwen zijn gedecoreerd, die moed en volharding hebben aan den dag gelegd bij het verzorgen der gewonden en zieken. Verder meldt men, dat de Keizer van Rusland ook een' gedenkenpenning voor het Transkaukasische leger zal doen slaan.

ITALIE.

Te Turijn werd in den avond van den 27sten Jan. een aanslag op het leven van den redacteur der *Armonia*, een ultramontaansche dagblad, gedaan. Door een slag met een zwaren knuppel getroffen, viel hij bewusteloos neder. Gelukkig werd de slag door den hoed gebroken. De dader is ontvlugt.

Te Napels blijft de staat van zaken nog altijd dezelfde. Men had op eene amnestie gehoopt, doch daarvan schijnt niets te komen. Inmiddels gaat de politie weder met hare gewone gestrengheid te werk, en al de vertoogen van den Franschen gezant tegen het verbod van uitvoer van granen, blijven zonder vrucht.

SPANJE.

De Spaansche regering heeft eene nieuwe schrede gedaan op den weg welke tot concessien aan het hof van Rome leidt. De bisschop van Osma, die verbannen was ten gevolge van zijn protest tegen de godsdienstige grondslagen van de staats-regeling, heeft de magtiging verkregen om in zijne diocese terug te keeren. Evenwel is hem zulks niet vergund vóór eene formele aanvraag van zijne zijde, waarbij hij tevens van zijne gezindheid blijk gaf, om zich naar de instellingen des lands te voegen. Men geloofd dat de bisschop van Urgel, wien eene gelijke straf getroffen heeft, het voorbeeld van zijn collega zal volgen, en even als deze, zich over gelijke vergunning zal hebben te verheugen.

De zaakgelastigde van Rome is den 1sten dezer te Madrid aangekomen.

Volgens brieven uit Madrid van den 29sten Jan. door de *Patrie* ontvangen, heeft men in de noordelijke provincien van Spanje eene militaire zamenzwering ontdekt, wier doel de proclamatie der republiek was. Deze zamenzwering heeft in *Vittoria* haren zetel. Een groot aantal onderofficieren van het garnizoen dezer stad, alsmede der in Burgos en San Sebastian liggende troepen waren in de zamenzwering gewikkeld, aan wier hoofd een bekend democratisch persoon stond. Juist op het oogenblik dat zij zou losbarsten, werd zij ontdekt. De voornaamste zamenzweerders behoorden tot het regiment van Malaga, dat na den 28sten Aug. 1854, toen Koningin *Christina* Madrid verliet, wegens de rustverstoringen die in die stad plaats hadden, naar het noorden werd gezonden.

DUITSCHLAND.

De *Berl. Börs. Zeit.* schrijft: »Voor langen tijd werden tusschen de Nederlandsche en Pruisische regeringen gelijktijdig drie verdragen gesloten, tot wering van den sluikhandel aan de grenzen, tot aansluiting van beider spoorwegnet en tot verbinding der telegraaflijnen van beide landen. Naar wij vernemen, zal weldra, deels ten gevolge van de verdragen, die de contracterende staten naar andere rigtingen heen gesloten hebben, deels ten gevolge van het dagelijks grooter wordende verkeer, eene wijziging worden gebracht in de toen gemaakte bepalingen, en

zijn reeds onderhandelingen aangeknoopt om die verdragen in overeenstemming te brengen met de veranderde tijdsomstandigheden.

— Wij deelden dezer dagen mede dat een belangrijk werk over de geschiedenis van Egypte van een tot dus verre onbekenden schrijver, *Uranios*, uit de tweede eeuw onzer jaartelling uit het stof van het klooster op den berg Athos was te voorschijn gehaald door den bekenden Nieuwgriek *Simonides*. Thans wordt uit Leipzig geschreven, dat de politie hier stad, op aanwijzing van prof. *Lepsius*, genoemden Griekim hechtenis heeft genomen. *Simonides* had voor dat door hem zeer bedriegelijk vervaardigd palimpsest, tot welks aankoop de Koning van Pruisen, op voorstel der Berlijnsche akademie, besloten had, reeds een som van 2000 thalers door tusschenkomst van prof. *Dundorf* ontvangen. Men meldt verder betreffende deze zaak, dat de Berlijnsche akademie werkelijk eene commissie van deskundigen tot onderzoek van het bedoelde handschrift had benoemd, en dat na een zorgvuldig onderzoek deze commissie het bewuste handschrift als in alle opzichten onecht had bevonden.

— De bekende ondervinding, dat het gebruik van nieuwbakken brood, bij groote hoeveelheden, voor de gezondheid schadelijk en minder voedzaam is dan het gebruik van oudbakken brood, heeft het Beijersche ministerie van binnenlandsche zaken bij herhaling aanleiding gegeven, om dit onderwerp door de districts-regeringen openlijk in herinnering te brengen. De regeringen hebben thans de onderhoorige ambtenaren van politie aangeschreven, om bij de bakkers te bevoorraden, dat zij steeds van een genoegzamen voorraad oudbakken brood voorzien zijn; zullende het gemis van eene behoorlijke hoeveelheid worden gestraft.

— Te Trier is in het licht verschenen een werk getiteld *Willem II, Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg*. Biographische schets, naar de beste bronnen bearbeid, door *Karl Fuchinger*.

— Bij het Oostenrijksche ministerie van buitenlandsche zaken wordt steeds onderhandeld over de regelmatige invoering van het met den pauselijke Stool gesloten concordaat. De Italiaansche prelaten houden vol, dat zij, gewetenshalve en zich grondende op de bepalingen van dit concordaat, niet mogen afzien van het regt der boeken-censuur, hun bij de kerkelijke verordeningen toegekend. — Zij laten het daarbij niet berusten, maar vorderen ook, altijd op grond van de genoemde overeenkomst, al de gestichten en eigendommen terug, die eenmaal aan de Jezuïten hebben toebehoord, en sedert 80 jaren en langer tot burgerlijke of militaire instellingen zijn gebezigd.

De hoogleeraar *Knerr* heeft een leerboek over de geologie geschreven, hetwelk in tegenspraak staat met het Bijbelsch verhaal van de schepping. Dit boek was op al de gymnasiën als leerboek ingevoerd. De aartsbisschop van Weenen, de heer *Rauscher*, heeft, steunende op het concordaat, het gebruik van dit leerboek verboden.

DENEMARKEN.

Uit Koppenhage wordt van den 3den dezer gemeld, dat de Koning geweigerd heeft de beschuldiging door den Holsteinschen landdag tegen den minister voor de hertogdommen, den heer v. *Scheel*, aan te nemen.

Hierdoor is nu een strijd geopend tusschen het ministerie en den landdag, zoo als die sedert lang tusschen de twee nationaliteiten bestond. Wellicht zal de zaak voor den Duitschen bondsdag gebracht worden, wiens taak het is, in alle geschillen tusschen beiden te komen, welke de staatkundige regten van al de leden des bonds betreffen.

— De *Helsingör Avis* deelt eene in de Deensche, Duitse, Nederlandsche, Engelsche en Fransche taal gestelde petitie mede, door ongeveer 2400 scheepskapiteins geteekend, waarin de Koning van Denemarken verzocht wordt de haven van Helsingör te willen vergrooten.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 5 Februarij.

H. M. de Koningin heeft gisteren het besluit onderteekend, waarbij een nieuw ordeteeken van verdienste voor de land- en zeemagt wordt ingesteld; er zal slechts ééne klasse zijn, die voor alle rangen dezelfde zal wezen. De eerste uitdeeling der decoratie zal plaats hebben ter belooning van uitstekende verrijtingen in het Oosten.

Reeds is de heer *John Burgoyne* tot baronet verheven, ter zake van zijne diensten in de Krim.

— In de zitting van het Hoogerhuis van heden heeft lord *Grey* verklaard, dat hij de regering zal interpellieren over den stand der zaken in het Oosten. — Lord *Ellenborough* en graaf *Derby* zullen de overlegging vragen van alle stukken betreffende den val van Kars.

In de zitting van het Lagerhuis heeft lord *Palmerston* op eene interpellatie van den heer *Duncombe* geantwoord, dat er geen wapenstilstand zou gesloten worden, alvorens de preliminairen zouden geteekend zijn. — Lord *Palmerston* heeft tevens beloofd, de briefwisseling over het geschil met Amerika aan het Parlement mede te deelen.

— Lord *John Russell*, zegt men, spreekt in alle partikuliere kringen zijne overtuiging uit, dat de vrede, waarover te Parijs onderhandeld zal worden, zoo hij tot stand komt, geen haar beter zal zijn dan die, welken hij het vorige jaar uit Weenen heeft aanbevolen.

— Eerstdaags wordt te Londen verwacht de Zweedsche kamerheer *Bjornstierna*, die in last heeft, namens Koning *Oskar* aan prins *Albert* de Serafinen-orde te overhandigen.

— De *London Gazette* bevat een overzicht der ontvangsten en uitgaven over 1855. De ontvangsten hebben bedragen 63½ miljoen en de uitgaven 84½ miljoen £, zoodat het tekort ongeveer 21 miljoen £ bedraagt.

— Reeds voor 20 jaren pleegden *Webster*, *Clay* en andere uitstekende Amerikaansche diplomaten die met Engeland in verkeer stonden, de opmerking te maken, dat met de Tory-kabinetten veel gemakkelijker was om te gaan dan met de Whigregeringen. Onwillekeurig herinnert men zich die uitspraak, als men op de tegenwoordige spanning tusschen Engeland en de Vereenigde Staten acht geeft. Deze is tot zulk eene hoogte gestegen, dat men voor de mogelijkheid van eene ophanden zijnde breuk niet meer het oog kan sluiten. Beide kabinetten hebben de gronden van hunne verrijtingen wijdloopig uiteen gezet. Amerika deed niet de geringste concessie, en verklaarde zich niet tevreden met die van Englands zijde gedaan.

Zoo stonden de zaken, sedert de president *Pierce* zijne boodschap openbaar maakte. Eene verzoenende toespraak in de Engelsche troonrede had wellicht het uitgangspunt van vriendschappelijke openingen kunnen worden. Maar de troonrede noemde, gelijk wij reeds in ons vorig nummer opmerkten, den naam van Amerika zelfs niet, en de door lord *Derby* uitgesprokene vrees, dat dit stilzwijgen door de burgers der groote Transatlantische republiek als eene opzettelijke beleediging zou kunnen worden aangemerkt, is ook die van het groote publiek.

Aan een oorlog met Noord-Amerika wil men in 't algemeen nu nog wel niet in Engeland gelooven, maar ook het afbreken van elk diplomatiek verkeer moet met der tijd tot bedenkelijke gevolgen leiden, en daarom verwekt de politiek van lord *Palmerston* veel hoofdbrekken.

Intusschen worden er ook velen gevonden, die gaarne zouden zien, dat Engeland een lans brak met broeder *Jonathan*. Ongeaarne zouden deze wenschen, dat al die onkosten, welke in de laatste twee jaren gemaakt zijn ter uitrusting van oorlogsschepen en aanschaffing van krijgsbehoeften, thans — nu de vrede met Rusland voor de deur staat — te vergeefs zouden zijn besteed. De *Times* en *Morning-Post* gaan, gelijk wij gezegd hebben, in dezen oorlogzuchtigen geest vooraan. Het is een kritiek oogenblik voor Engeland. Hopen wij, dat, bij

het ophouden van den Europeischen oorlog, niet die met Amerika moe uitbarsten.

De *Morning-Post* bevat heden wederom een zeer oorlozzuchtig artikel tegen de Vereenigde Staten, maar doet daarbij opmerken, dat de vijandelijkheden geen onmisbaar gevolg van eene afbreking der diplomatische betrekkingen moeten zijn, want de Amerikaanse senaat moet zulks goedkeuren, alvorens de President oorlog verklaren kan.

De kamer van koophandel te Manchester is heden een voorstel van den heer *Bright* aangenomen, waarbij het geschil met Amerika betreurd en een verzoonende geest aan het gouvernement aanbevolen wordt, ten einde aan de beide landen de rampen van den oorlog te besparen.

Op den spoorweg van Durham, in Engeland, is onlangs een zonderling avontuur voorgevallen. Een heer uit Birmingham was in een rijtuig der tweede klasse, tegenover eene dame gezeten, welke ongeveer 40 jaren oud scheen te zijn. De trein had zich nauwelijks in beweging gesteld, toen de dame plotseling van hare zitplaats opsprong en schreeuwde: „Wat! zij durft, mijnheer!...“ De heer antwoordde verbaasd, dat hij haar niet begreep. De dame zette zich weder neer, maar sprong spoedig op nieuw weder op en schold haren buurman voor een onbeschaamd lomperd, enz. uit. Aan een tusschenstation gekomen, liet de dame den treinwachter roepen, en beschuldigde den heer uit Birmingham van haar den geheelen weg door in de beenen te hebben geknepen. De beschuldigde lachte zoo hard hij kon en de dame hield niet minder luid hare beschuldiging staande, toen de treinwachter zich herinnerde onder de bank eenen korf te hebben geplaatst met eene levende gans daarin.

De gepluimde beenknipper werd nu onder het algemeen gelach te voorschijn gehaald, en de twee reizigers zetteden, als de beste vrienden, hunnen weg voort.

FRANKRIJK.

PARIS, 4 Februarij.

Prins *Napoleon* heeft besloten dat de talrijke voorwerpen, die door inzenders op de tentoonstelling, voor de gewonden, weduwen en weezen van het leger in het Oosten werden afgestaan tot eene groote verloting, onder opzigt van den minister van handel en openbare werken te gelde zullen gemaakt worden.

De graaf van *Chambord* heeft aan alle legitimisten en orleanisten van eenigen naam eene circulaire gerigt, waarin hij hun berigt dat de fusie der beide takken der Bourbons een *fait accompli* is. De graaf, als hoofd der vereenigde familie der Bourbons, noodigt in deze circulaire alle royalisten in Frankrijk uit, het voorbeeld der hooften van beide huizen te volgen en alle onderlinge vijandschap vaarwel te zeggen.

De verkiezing tot leden van de wetgevende vergadering, die stellig tusschen den 25sten dezer en den 3den Maart zal worden bijeengeroepen, moet spoedig plaats hebben. De regering heeft reeds die leden aangewezen, wier herkiezing zij niet wenschte. Zij zijn ongeveer twintig in getal en aan hun hoofd bevindt zich *Montalembert*.

De bekende Russische prinses *de Lieren*, die sedert den oorlog Frankrijk had verlaten, is thans hier teruggekeerd.

Een beerenleider kwam voor weinige dagen tegen het vallen van den nacht in een dorp bij Lyon; de man met zijn medgezel, afgemat door de reis, vertoonden zich aan de deur eener herberg om er den nacht door te brengen. De herbergier weigerde, om reden dat hij wel voor den man, maar niet voor den beer plaats had. De eerste drong er evenwel zoo sterk op aan, dat de herbergier aan den beer een verblijf in het hok van een varken toewees, hetwelk hij den volgenden dag zoude slagen. Het varken werd er dus uitgebragt. Alles sloop reeds, toen men eensklaps om hulp hoorde roepen. Men was terstond op de been en ontdekte dat het geroep uit het varkenshok kwam. Zie hier, wat er gebeurd was. Het vette varken had den lust van eenen dief opgewekt, die juist dezen nacht had uitgekozen om zijn voornemen ten uitvoer te brengen. Zonder te weten dat de plaats door den beer was ingenomen, had hij in de donkerheid het dier, dat er in was, met den voet gestooten, opdat het opstaan en hem volgen zoude. De beer had zich op zijne achterpooten opgericht en met de voorpooten den dief omstrengeld. De schrik over deze onverwachte omzetting deed hem het gevaar van ondikt te worden vergeten en hij bleef schreeuwen tot het oogenblik dat het toegesnelde volk aan dit nachtelijk tooneel een einde maakte. De dief ging uit de pooten van den beer in de handen der justitie over.

BELGIE.

In de zitting der kamer van volksvertegenwoordigers van den 2den dezer is, bij gelegenheid der beraadslaging over het budget voor binnenlandsche zaken, door den minister van dat departement gezegd, dat de doelmatigheid der inenting, als middel om het rundvee tegen de besmettelijke longziekte te behoeden, naar het oordeel des gouvernements nog niet genoegzaam bewezen is om den uitvinder van dit middel, den heer *dr. Willems*, daarvoor eene nationale belooning te kunnen toekennen.

Daar men algemeen van gevoelen was dat de Belgische oorlogsmarine of geheel afgeschaft of uit het verval opgebeurd moest worden, is onlangs eene staatscommissie benoemd om dat vraagstuk te onderzoeken. Zij stelt voor, vijftien schroefstoom-oorlogsschepen te bouwen, die te zamen 4,970,000 francs zouden kosten en in vredetijd met 946, in tijd van oorlog met 1412 koppen bemand zouden worden; dit personeel zou jaarlijks 2,700,000 fr. kosten, terwijl het gewone budget van marine thans slechts 500,000 francs bedraagt.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 5den Februarij.

In de heden heropende zitting zijn ingekomen de geloofs-brieven van tot leden der Vergadering benoemde heeren *Vegelin v. Cleebergen* en *Meeussen*, en in handen gesteld van eene commissie tot onderzoek.

Bij de Kamer zijn ingediend verschillende ontwerpen tot naturalisatie; een ontwerp tot regeling van het lager onderwijs (reeds gedrukt); een ontwerp tot nadere vaststelling van het totaal van het vijfde hoofdstuk der staatsbegroting van 1855, en een ontwerp op den doortogt en het vertrek van landverhuizers.

Tot voorzitters der afdeelingen zijn benoemd de heeren *Groen*, *v. Bosse*, *Boscha*, *Dirks* en *v. Rappard*; tot ondervoorzitters, de heeren *Kien*, *Strens*, *van Goltstein*, *Storm van 's Gravesande* en *Schimmelpenninck*; tot leden van de commissie voor de verzoekschriften, de heeren: *Wijbenga*, *Beens*, *Hoynck*, *Henst* en *de Poorter*.

Over het voorstel van den heer *v. Hoëvell*, tot het houden eener enquête, betreffende de Oost-Ind. duitenplaatjes, is een eindverslag uitgebragt. De beraadslaging daarover is bepaald op aanstaanden Donderdag.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben zich Woensdag bezig gehouden met het onderzoek van 1) onderscheidene naturalisatie-wetten; 2) het wetsontwerp tot nadere vaststelling van het totaal van Hoofdstuk V der staatsbegroting voor 1855, en 3) het voorstel van den heer *van der Veen*, tot het houden eener enquête nopens de vaart op het Zwolsche diep.

Het voorloopig verslag over het wetsontwerp, regelende de banken van leening, is door de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *Bots*, *Heemskerk*, *Blauwot ten Cate*, *v. d. Poel* en *de Kempenaer* in het licht gegeven.

Vrij algemeen heeft men verklaard, met genoegen van deze regeringsvoordragt te hebben kennis genomen. De daartoe behoorende memorie van toelichting onderscheidt zich, naar het oordeel van vele leden, door zorgvuldige bewerking en belangrijke inhoud.

Enkele leden twouden zich minder met de strekking der voorgedragene wet ingenen, omdat zij twijfelden, of inrichtingen als de banken van leening niet meer kwaad dan nut stichtten. Men pleegt, ook in de regeringsverslagen omtrent het ariwazeu, die inrichtingen te rangschikken onder degenen, bestemd tot voorkoming van armoede. Maar het was betwistbaar, of zij wel dien naam verdienen. In zeer vele gevallen namen de minvermogenenden te spoedig hunne toevlugt tot het hulpmiddel om huisraad of kleedingstukken te beleenen, uit het oog verliezende, dat op de tijdelijke verlichting, daartuit geboden, meer bestendige druk volgen moest. Dan werd de bank van leening, in plaats van een toevlugtsoord in nood, eene bron van verderf en armoede. Werd nu, zoo als de voorgedragene wet ontwijfelbaar medebrengt, het verwisselen van roerend goed tegen gerookt geld gemakkelijker gemaakt; wierden de daaraan verkochte kosten en daarmee gepaard gaande onslag verminderd; wierd zelfs het oprigten van nieuwe banken van leening aangemoedigd; — maar al te zeer was het te vrezen, dat daartuit in den aangeuiden zin verkeerde gevolgen voor het welzijn der maatschappij zouden voortvloeien.

De meerderheid vereenigde zich geenszins met deze bedenkingen. Men ontkende van die zijde niet, dat door de minvermogenenden te dikwijls misbruik werd gemaakt van de hun in banken van leening gevende gelegenheid om gereed geld op pand te bekomen, maar het bestaan van zoodanige misbruiken mocht er niet toe leiden om inrichtingen op te heffen, die dan toch in zeer vele gevallen huisgezinnen

voor gebrek hielpen bevrijden, en dus wel degelijk tot het voorkomen van armoede strekten.

Aangenomen echter, dat de banken van leening onmisbaar zijn, kon de vraag rijzen, of die instellingen het monopolie van geld op pand te geven, moeten blijven behouden. Naar het oordeel der groote meerderheid, was alleen en toestemmend antwoord op deze vraag denkbaar. Het toelaten van geheel vrije mededeling in dit opzigt, zou voet geven aan grove misbruiken en den woeker van bijzondere personen.

Verscheidene leden, ofschoon overigens den geest der wet goedkeurende, meenden, dat daarbij, met afwijking van geest en letter der provinciale en gemeentewet, de banken van leening te zeer onder het onmiddellijk gezag en toezigt van de Regering worden gebragt. Ook waar zij door het openbaar gezag zijn tot stand gekomen, zullen de banken ophouden gemeente-instellingen te zijn en zelfstandige lichamen worden.

Door eenige leden werd het als eene zeer wenschelijke zaak voorgesteld, die misbruiken door het tegenwoordig wetsontwerp te bevorderen ware, dat de banken van leening met de spaarbanken in verband wierden gebragt.

De vraag is gedaan, of het niet als eene leemte in de wet is te beschouwen, dat daarbij alleen van lossing der panden in eens, niet van afbetaling der geleende som bij gedeelten, sprake is. Men herinnerde daarbij, dat de pandgever te Parijs zijn pand door het achternvolgeling betrekken van kleine sommen lossen kan, en zelfs, even als in eene spaarbank, rente verkrijgt van de op rekening gestorte gelden.

's GRAVENHAGE, 5 Februarij.

Wij vernemen thans uit zekere bron, zegt de *Noord-Brabander*, dat z. exc. de heer *Borret*, staatsraad commissaris des Konings in ons zewest, binnen kort als zoodanig zal aftreden; de juiste dag der aftreding is echter nog niet bepaald, of liever nog niet bekend.

Uit een door het departement van financiën medegedeeld vergelykend staat der Nederlandsche koopvaardijvloot, blijkt, dat deze op den 31sten Dec. 1855 bestond uit 2230 schepen, metende 275,927 lasten, tegen 2156 schepen en 259,508 lasten op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar. Gesloopt zijn in 1855: 108 schepen, metende 10,211 lasten, terwijl zeebrieven werden uitgereikt aan 178 nieuw gebouwde schepen, metende 26,197 lasten. Voorts waren er 4 schepen, met 285 lasten, die na afschrijving in 1855 weder in de vaart zijn gekomen.

Wij vernemen dat de heer *L. van Vliet*, na eene minnelijke poging bij den nieuwen minister van koloniën te hebben aangewend om regeling van de aan hem, volgens de beslissing van de Tweede Kamer der Staten Generaal, van den 3den Maart 1855, toekomende schadevergoeding, thans weder een adres aan de Tweede Kamer heeft ingediend, waarin hij zich beklagt over de stelselmatig ontwikkelende en ontkenkende antwoorden, aan hem door den afgetreden minister, den heer *Pahud*, in 4 dispositiën gegeven, en welke volgens adressant eene ware regtsweigerig uitmaken; verder wordt door hem aangewezen het ijdele en tot niets leidende van het plaatselijke onderzoek te Tjandjoer, waarachter de minister *Pahud* op de interpellatie van den heer *van Hoëvell* zich heeft verscholen; eindelijk verzoekt hij, dat het der Kamer moge behagen, hetzij uit overweging dat ieder ingezetene van Nederlandsch Indië regt heeft op bescherming van persoon en goederen, en dat de adressant in het genot van dat regt van staatswege is verkort, vermits zijne uitzetting uit de Preanger-regentschappen, en de wijze waarop die heeft plaats gehad, niet door eenige wettelijke verordening geregvaardigd zijn, op dit beklag te besluiten, eene commissie uit haar midden te benoemen, om overeenkomstig het reglement van orde der Kamer (art. 81 volg.) een ontwerp te stellen van zoodanig vertoog of voordragt aan den Koning, als de Kamer krachtens art. 113 der grondwet zal gepast achten, ter ontvoering aan Z. M. van hetgeen zij ten deze heeft bevonden en van hetgeen zij beschouwt, dat dien ten gevolge door het hoofd van het departement van koloniën moest gedaan worden. — herzij uit overweging dat er met den 1sten Januarij laatstleden eene vervanging heeft plaats gehad van het hoofd van het departement van koloniën, op dit beklag te besluiten, bij missive van den voorzitter, den tegenwoordigen minister aan te bevelen, in welwillende overweging te nemen het te geven gevolg aan het votum van den 31en Maart 1855.

Zondringte toestand voorzeker, dat een adressant, die door een éenstemmig votum der Kamer in het gelijk is gesteld, zich andermaal met zulk een verzoek tot de Kamer moet wenden!

(H.B.)

Op den 1sten Jan. 1856 was de staat der Nederlandsche zeemagt als volgt: Z. K. H. Prins *Frederik*, admiraal van de vloot; Z. K. H. Prins *Hendrik*, luit.-admiraal, opperbevelh.; Z. K. H. Prins *v. Oranje*, luitenant ter zee 1ste kl., 1 vice-admiraal, 6 schouten-bij-nacht, 20 kapiteins ter zee, 30 kapiteins ter zee, 112 luitenanten ter zee 1ste kl., 177 luitenanten ter zee 2de kl. (volgens Kon. besl. moet het getal luits. 1ste kl. tot 120 en luits. 2de kl. tot 250 worden opgevoerd, zoodat er op de eerste nog 8 en op de tweede nog 73 te kort komen), 33 adelborsten 1ste kl., 55 adelborsten 2de kl. op de akademie te Breda, 60 adelborsten 3de kl. op het wachtschip te Nieuwe Diep, 4 officieren machinisten.

De geneeskundige dienst bij de marine bestaat uit: 1 inspecteur, 1 dirigent-officier van gezondheid 1ste kl., 3 id. 2de kl., 9 officieren van gez. 1ste kl., 31 id. 2de kl., 39 id. 3de kl. en 30 kwekelingen voor de geneeskundige dienst der marine aan de kweekschool te Utrecht.

De administratie is zamengesteld uit: 3 inspecteurs, 12 officieren 1ste kl., 30 id. 2de kl., 36 id. 3de kl., 5 adjunct-administrateurs en 43 klerken.

Het korps mariniers bevat: 1 inspecteur, 1 kommandant, 2 majoors, 8 kapiteins 1ste en 2de klasse, 14 eerste luitenanten en 4 tweede luits.

Ingenieurs der marine zijn er: 1 hoofd-ingenieur directeur van scheepsbouw, 6 hoofd-ingenieurs, 2 ingenieurs 1ste kl., 1 ingenieur 2de kl. en 3 aspirant-ingenieurs.

De scheepsmagt bestaat uit: 2 lineschepen 1ste kl., 3 lineschepen 2de kl., 4 fregatten 1ste kl., 2 fregatten met stoomvermogen in aanbouw, 8 fregatten 2de kl., waarvan 1 wachtschip, 1 gerascerd fregat, 6 kuikorkvetten, waarvan 3 wachtschepen, 4 korvetten met stoomvermogen, waarvan twee nog in aanbouw, 3 gladdeks korvetten, waarvan 1 instructievaartuig voor de adelborsten aan het Nieuwe Diep, 8 brikken der 1ste kl., waarvan 1 nog in aanbouw, 1 brik 2de kl. (kostschip te Rotterdam), 11 schoonebrikken, 2 schoeners met stoomvermogen, waarvan 1 nog in aanbouw, 6 schoeners, 3 stoomschepen 1ste kl., 3 id. 2de kl., 4 id. 3de kl., 6 id. 4de kl., 2 transportschepen en 58 kanonneerbooten.

AMSTERDAM, 5 Februarij.

In het burgerweeshuis alhier wordt heden op eigenaardige wijze herdacht de heden voor 25 jaren plaats gehad hebbende heidendood van *van Speyk*, vroeger opgevoed in dat gesticht. Het gedenkteeke van den zeeheld was met guirlandes en immortellen behangen en de gaanderij, die tot het gedenkteeke leidt, met bloemen versierd.

Naar wij vernemen, is men de daders van den eergisteren in de gemeente Hazerswoude gepleegden moord, nog niet op het spoor. Twee personen, die voorloopig waren aangehouden, zijn na een gehouden verhoor terstond weder op vrije voeten gesteld. Het voor- en achterhoofd van het ongelukkige meisje moet geheel zijn verbrijzeld, terwijl alles blijken moet dragen van de wanhopige tegenweer, die zij hare moordenaren moet hebben geboden. De justitie doet ijverig onderzoek.

Latere berichten deelen mede, dat een der bloedverwanten s aangehouden, tezen wien zware beschuldigingen zijn gezeten.

Heden stonden voor het prov. gerechtshof alhier terecht *J. Klees* en *J. Kreijger*, beschuldigd van wegmenging van stukken in openbare bewaarplaatsen nedergelegd. De eerste besch. had namelijk den 25sten September in de brievenbus te Gadesluis, in N.-Holland, vier brieven gestoken, maar vernam daarop, dat de listig reeds geschied was. Daar bij de verzending dezer brieven haast was, is hij daarop bij d.n tweede besch. gegaan, die smid is, en heeft hem gevraagd de bus voor hem te openen. Deze beloofde zulks en nadat de eerste besch. de bus van den paal had genomen, opende hij dezelve en werden daarin alleen de vier brieven van den eersten besch. gevonden, die daarop nog tijdig aan het hulpkantoor van Het Zand werden bezorgd. De bus werd weder toegemaakt en aan den paal gehangen.

De advocaat-generaal heeft de beschuldiging volgehouden en aangevoerd, dat de brievenbus als een *depot public* moest aangemerkt worden, en dat geen kwade trouw, maar alleen wetschap tot dit feit werd vereischt, weshalve z. e. achtb. tot 6 weken cellulaire gevangenisstraf concludeerde. Beschuldigten werden verdedigd door *M. J. de Lange* en *R. V. Heytiger*. De eerste vroeg onslag van alle regtsvervolgving voor de beide besch. Nadat hij de goede trouw van besch. had doen uitkomen, toonde hij aan, dat art. 254 en 255 niet toepasselijk waren: ware het verduisteren van eenen brief gepleegd door eenen postdirecteur, deze ware tot eene geldboete

veroordeeld geweest volgens art. 187 Code Pénal. De aanbenaars worden altijd in het Code Pénal strenger gestraft dan partikulieren, en nu volgt reeds hieruit, dat het onmogelijk is voor een minder misdrijf de tuchthuisstraf op een partikulier toe te passen. Partikulieren worden in dit geval niet gestraft, veel minder dus nog wanneer zij *hunne eigene brieven* terugnemen. Het gepleegde feit, hoe onbehoorlijk ook, valt niet onder de strafwet. Pleiter beweerde in de tweede plaats, dat stellig in iedere zaak kwade trouw of boos opzet moet aanwezig zijn om misdrijf daar te stellen, en deze ontbreekt hier.

De heer mr. *Heytiger* stond hoofdzaaklijk stil bij de vraag, of eene brievenbus als openbare bewaarplaats kan beschouwd worden, hetgeen hij om verschillende redenen ontkennend beantwoordt.

Later deelen wij de uitspraak mede.

ARNHEM, 4 Februarij.

Volgens een van de voorwaarden der aanbesteding van muntplaatjes voor de Indische koperen munt, moet het contract van aanbesteding als vernietigd worden beschouwd, wanneer de aannemer eene boete van honderd duizend gulden beloopt heeft. De heer *Paul van Vlissingen* heeft thans, wegens te late levering, die boete verbeurd en regts bestaant het contract derhalve niet meer. Met belangstelling zien wij te gemoet wat de regering nu doen zal. (Arnh. Ct.)

LEEUWARDEN, 6 Februarij.

Bij ministeriële beschikking van den 4den, wordt met den 10den dezer maand aan het kantoor van den Rijkstelegraaf te Leeuwarden de gewone dagdienst ingevoerd.

De longziekte onder het rundvee, is in de laatste paar maanden weder zeer in dit gewest toegenomen. Vooral echter in de afgelopen maand heeft zij groote vorderingen gemaakt, daar gedurende dat tijdvak niet minder dan 149 runderen gestorven en 492 afgemaakt zijn, die allen aan de ziekte hadden geleden. Het totale cijfer der gevallen in die eene maand, bedraagt nagenoeg een derde van dat gedurende het geheele jaar 1855, dat, betrekkelijk, als een der gunstigste jaren voor de longziekte sedert 1850 kon worden aangemerkt. Terwijl er gedurende 1855, 426 nieuwe stallen of weiden voorkwamen, waarin de ziekte uitbrak, bedraagt dit getal sedert den 1sten Jan. j.l. reeds 95. Van de 43 gemeenten dezer provincie, zijn op dit oogenblik slechts 17 van de ziekte verschoond, doch het hevigst woedt zij nog steeds in den zuidwesthoek der provincie, waar de grootste veestapels worden aangetroffen. Gelukkig voor den veehouder, dat voor de meeste gemeenten zoogenaamde onderlinge veefonds bestaan, die de door de longziekte veroorzaakte schade gedeeltelijk vergoeden, daar, gelijk bekend is, sedert de opheffing, met den 1sten Jan. 1855, van den maatregel van afmaking der runderen van wege de provincie, ook de schadevergoeding van die zijde heeft opgehouden.

Eergisteren is hier gevatkelijk binnengevoerd zekere *H. d. V.*, oud 38 jaren, schoolonderwijzer te B., beschuldigd van diefstal van lood uit den kerktoeren van zijn dorp. Hoewel hij het feit blijft ontkennen, schijnen de aanwijzingen duidelijk genoeg te zijn om aan zijne schuld niet te twijfelen, te meer daar de man met zijne vrouw en vijf kinderen sinds langen tijd volslagen gebrek leed, zelfs aan het allernoodwendigste, hetwelk meer is toe te schrijven aan verregaande slordigheid en daardoor wanorde in de zaken en verwaarloozing van de huishoudelijke belangen, dan aan ontoereikend inkomen, waaronder overigens, ook in deze provincie, niet weinigen van zijn stand gebukt gaan.

ASSEN, 6 Februarij.

Bij de stemming, op gisteren, van een lid voor den gemeenteraad alhier, heeft niemand de gevorderde meerderheid erlangd. — Herstemming tusschen de heeren *mr. L. O. Gramma*, regter in de arrond.-rechtbank, die 14, en *mr. Smolders van Schaumburg*, advocaat, beide alhier woonachtig, die 18 stemmen op zich vereenigde.

Gisteren in den vroegen morgen overleed alhier, in den hoogen ouderdom van 78 jaren, de heer *E. H. Smidt Sr.* Vele jaren was de overledene wethouder dezer stad en plaatsvervangend kantonregter, en hoewel hij de laatste jaren van zijn werkzaam leven in stille rust en buiten betrekkingen doorbragt, mag het als een blijk van achting, welke zijne stadgenooten hem tot aan het laatste zijns levens toedroegen, worden aangemerkt, dat hij voor omstreeks een jaar nog tot lid van den kerkeraad der Hervormde gemeente alhier werd benoemd, welke betrekking hij ook reeds in vroegere jaren had bekleed.

Bij arrest van den hoogen raad der Nederlanden van den 22sten Januarij, is zekere weduwe te S. schuldig verklaard en veroordeeld in eene boete van f 400 en de kosten, wegens het in hare bakkerij aanwezig hebben van brood vermengd met ongemalen rogge, strijdig met art. 41 der wet op het geaamal, met vernietiging van het arrest van het gerechtshof in Drenthe en het vonnis van de arr.-rechtbank te Assen ter dezer zake gewezen.

Door den raad der gemeente Beilen, die nog voor weinige dagen het besluit had genomen, om den post van buremeester en secretaris niet weder te vereenigen, is, zonder dit besluit in te trekken, met 4 van de 7 stemmen tot secretaris der gemeente benoemd de burgemeester *mr. G. W. baron de Vos van Steenwijk*. De benoemde heeft echter als burgemeester dit besluit geschorst, volgens art. 70 der gemeentewet, omdat twee raadsleden, die op de aanbevelingslijst van burgemeester en wethouders stonden, hadden medegestemd, en deze, naar zijn gevoelen, daartoe, op grond van art. 46, onbevoegd waren. De raad was echter van een tegenovergesteld gevoelen. Belangstellend verbeidt men 's Konings uitspraak in dezen.

GRONINGEN, 7 Februarij.

Heden morgen aanvaardde dr. C. M. FRANCKEN zijn hoogleraarambt in de letterkundige faculteit en hield daarbij eene redevoering in de Latijnse taal, waarvan het onderwerp in ons vorig nummer is opgegeven. Zeer hinderlijk voor het gehoor was ook nu weder het geras, veroorzaakt door het komen en gaan van vele nieuwsgierigen, zoodat dan ook veel van het gesprokene de ooren zelfs van oplettende toehoorders niet mogt bereiken. Het ware te wenschen voor het vervolg en voor den redenaar en voor de toehoorders, dat zulks voorkomen kon worden.

Wij vernemen dat het prosectoraat aan het Theatrum Anatomicum der Utrechtsche hoogeschool, is aangeboden aan den heer J. P. H. JONXIS, prosector anatomes alhier, maar dat hij zwaarigheid gemaakt heeft die betrekking aan te nemen.

Men vernemt, dat het der commissie voor de paardenfokkerij in deze provincie gelukt is, eenen zeer fraaijen, driejarigen hengst, van echt Butjadingerlandsch ras, bij de onlangs gehouden hengstenkeuring te *Awich* aan te koopen. Deze hengst is geplaatst bij den kastelein HOMMES, te Vlagtwedde. Daar het gebruik maken van dezen hengst geheel en al op dezelve voorwaarden plaats heeft, als van alle andere hengsten, hopen wij, dat hierdoor veel tot veredeling van het ras in Westvolderland en elders toegebragt zal worden. Kenners verzekeren ons, dat deze hengst een in alle opzichten uitmuntend dier is, waarvan het publiek zich ook zal kunnen overtuigen bij de voorjaarskeuring (in Maart), waar deze, even als alle andere driejarige hengsten in dit gewest, zal moeten vertoond worden.

Heden morgen is alhier van de werf van den scheepsbouwer G. K. DE VRIES, aan het Zuiderdiep, met goed gevolg te water gelaten een nieuwgebouwde loodsrinkelklaar, welke uitmunt door zijn hechten en sterken bouw.

Men deelt ons mede, dat door den vleeschhouwer I. S. VAN RIEN binnen kort ter beziensing zullen worden gesteld twee uitmuntend schoone en bijzonder zware runderbeesten, zijnde twee vijfjarige kweunen, geschat op eene zwaarte, schoon aan den hank, van omstreeks 2700 halve Den. ponden, door voorn. vleeschhouwer aangekocht voor eene som de eene van f 600 en de andere van f 305.

Door de hulpmarcheaussees te *Grootegast* is l.l. Zondag gearresteerd eene vrouw van Surhuistervven, terwijl zij turf stal onder de gemeente Grootegast; haar mededader ontvlugte dwars door het water, doch daar deze nog wegens aardappel-dieftijf gevangenisstraf moest ondergaan, werd hij den volgende morgen gegrepen en gevatkelijk naar Groningen overgebragt. — Dingsdag hebben dezelve dragonders weder iemand op turfdieftijf ontdekt, en heden een' bedelaar gearresteerd onder de Leek.

Ged. staten hebben bepaald, dat het laatstelijk vastgestelde en bij kon. besluit van den 2den Aug. 1854 goedgekeurde reglement op het toezigt der wegen in dit gewest, in werking zal treden op den 1sten Maart a.s.

Het Prov. Blad no. 11—15 bevat eene notificatie van ged. staten, waarbij worden afgekondigd de door de prov. Staten vastgestelde en door den Koning bij besluit van den 4den Jan. goedgekeurde reglementen voor de drie waterschappen de Esserpolder, de Onnerpolder en de Oosterpolder, onder

de gemeente Haren; en voor den molenpolder Jagerswijk, Spitsbergen en Kostverloren, onder de gemeenten Zuidbroek en Sappemeer.

De nieuwbenoemde agent van politie der 3de klasse G. J. N. VAN VOORN, thans veldwachter te Kloosterburen, heeft voor de betrekking bedankt, zoodat zij thans weder is opengevallen.

Bij de mededeeling, dat de *Haarlemsche Courant*, het oudste dagblad in Nederland (P), haar tweede eeuwfeest gevierd heeft, voegt de Londensche *Publisher's Circular* de opmerking, dat de beroemde *Macaulay* de eerste jaargangen dier courant voor zijne historie van Engeland onderzocht heeft.

De magistraat van Emden heeft dezer dagen besloten, om wegens den duren tijd de publieke verlichting aldaar belangrijk in te kringen en alzoo des avonds maar eenige weinige lantaarnen te laten branden. Intusschen zijn hierdoor reeds eenige personen in het water geraakt.

Volgens een te Parijs uitgegeven *Annuaire Protestant*, bestaat het centraal bestuur van de Hervormde kerk, dat te Parijs gevestigd is, uit 15 leden en 1 secretaris, van welke twee dienstdoende predikanten, *Cogueler* en *Juilliat*, leden zijn. Het bestuur is verder in handen van 95 kerkeraden, van welke sommige hun bestuur over verschillende gemeenten uittrekken. Er zijn in het geheel 530 predikanten, onder welke 61 adjunct-predikanten en aalmoezeniers. Verder zijn er 837 gemeenten, waaronder 391 hoofdgemeenten en 446 annexen. Het getal kerkgebouwen bedraagt 670, waaronder 49 kapellen. De kerk van de Angsburgsche confessie heeft ook te Parijs een algemeen bestuur van 27 leden en 1 secretaris, welke leden meendeels predikanten en hoogleraren zijn. Er zijn 41 kerkeraden, 248 predikanten, onder welke 18 hulppredikanten; 354 gemeenten, van welke 201 hoofdgemeenten en 153 annexen, 348 kerken, van welke 28 kapellen. Voorts zijn er nog 46 predikanten, 150 gemeenten, behorende tot de vereeniging der Evangelische kerken, de vrije kerk te Lyon en de Methodisch-Westleyaansche kerk, zoodat er te zamen 814 predikanten en 1341 Protestantische gemeenten in Frankrijk zijn. Van de Doopsgezinde gemeenten ontbreken de opgaven. Wanneer men deze er bij raming bijvoegt, dan heeft men ruim 900 predikanten en ongeveer 1500 gemeenten. Het geheele getal Protestanten in Frankrijk bedraagt 2,004,600.

KERKNIEUWS.

LEIDEN, 5 Februarij. Door den kerkeraad van de Waalsche gemeente alhier, is wegens het verleende emiraat aan ds. van der Bank, het navolgende drieliet gemaakt: *De Guye*, te Amsterdam; *Réville* te Rotterdam en *Fontanes*, te Montpellier. Voor laatstgenoemde is de goedkeuring van de commissie voor de zaken van de Waalsche kerken aangevraagd. Ds. Guye heeft intusschen voor de eer der nominatie bedankt.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 28 Januarij.

De Engelschen zenden een vreemden-legioen naar Azië.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 7 Februarij.

NEDERLAND Werk. Schuld.....	à 2½ pCt.	63½.
Dito Dito	3	75½.
Dito Dito	4	93.
OOSTERLIJ Metallick	5	75½.
Dito 1851 en 1852	2½	38½.
Dito Nieuwe Litt. B.	5	82½.
Dito Nation. Metall.	5	77½.
SPANJE Onbep. St.	1½	24.
Dito Binnenl.	3	38½.
PORTUGAL	3	43½.
RUSLAND Obl. Hope 1798 en 1816	5	101½.
Dito Dito 1828 en 1829	5	100½.
Dito bij Hope	4	80.
Dito bij Stieglitz	4	79.
Nieuwe Leening van 1853 bij Stieglitz ..	6	89½.

LONDEN, 7 Februarij. Consols 91½; op Maart 91½.

PARIS, 7 Februarij. Fransche 3 pCt. 73.10.

WEENEN, 7 Februarij. Metalliek 5 pCt. f 84. Nat. Leening f 86. Wissel op Londen f 10.24. Zilver f 7½.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 7 Februarij. Koolzaad 9 vat op April 93 p. vl.

SCHIEDAM, 7 Februarij. Jenever f 24, Moutwijn p. N. vat f 18½.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 2 Febr., *Sicors* de Jonge Timen, Lond.; — 3 *Bunneijer* Nagasaki, Batavia; *Kikkert* Voorwaarts, Suriname; — 4 *Prins Heerenveen*, Lond.; *Boulet* Adelaar en *Herdersche* Louisa Maria, Bat.
TEXEL 4 Febr., *Duindam* Egmond aan Zee, Lond.
HELVOET 4 Febr., *Guzen* Koning Willem II en *Fokkens* Generaal de Stuers, Batavia.
MAASSLUIS 4 Febr., *Meijer* Courier, Dieppe.
HAVANA 10 Jan., *Wessels* Miuna, Bremen.
SMIRNA 17 Jan., v. d. *Veer* Wilhelmina Frederika, Triest.
LIVORNO 26 Jan., *Oostera* Libra, Rott.; — 27 *Nenneboog* Zeester en *Tensma* Petersburg Paket, Amst.
GENUA 30 Jan., de *Jonge* Annetiena, Lond.
CUXHAVEN 3 Febr., *Duintjer* Catharina, Koningsb., lek.
ELSENEUR 1 Febr., *Bakker* Mina en Willem, v. Landsrona n. de Maas, met gerst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 2 Febr., *Bolmeijer* Onrust, Leer; — 4 *Flik* Gebroed., Newc.; *Hillebrandt* Catharina, Livorno; — 5 *Wittebol* Dirk Arnold, Bat.; *Tent* Maria, Hamburg.
TEXEL 4 Febr., *Rap* Ardoeno, Soerabaya; *Tjakkes* de Onderneming en *Krol* Antje en Janje, Newc.; *Meetus* Nijverheid, Stettin.
HELVOET 3 Febr., *Lambach* de Gier, Bergen; — 4 v. *Duyn* Maria en *Adriana*, Boston.
BRIELLE 4 Febr., *Oldenburger* Astrea, Newry.
MAASSLUIS 4 Febr., van *Rosson* Hopende Visscher, Noordzee.
TRIEST 30 Jan., *Poel* Maria Catharina, Rott.; de *Vries* Saramacca, Queenstown.
MESSINA 18 Jan., *Albers* Agatha, Bremen.
GENUA 28 Jan., de *Jonge* Ayolt en Thomas, Konst.; *Meedendorp* Johanna, de Krim.
HULL 1 Febr., de *Boer* Everhardus, Triest.
CUXHAVEN 4 Febr., *Voordereind* Hillegonda, Gend.
In lading.
LIVERPOOL 31 Jan., *Kramer* Harmonie, Livorno.

Het schoonschip *Anna Maria*, kapit. H. P. *Hazewinkel* *Muntendam*, van Galatz naar Falmouth, is, volgens brief van Konstantinopel van den 20 Januarij, den 14den der maand, 17 mijlen westen de Bosphorus, totaal verongelukt; uitgenomen den kapitein en den matroos *Peter Meijer*, is de geheele equipage, bestaande uit 9 man, daarbij verdronken.

Volgens den Franschen *Moniteur* van den 3den dezer, is door den kapitein *Bechameil*, kommandant van de Fransche oorlogsschuit *Asmodee*, den 23 Januarij, 20 mijl van Cadix ontmoet en te Cadix binnengelept, een groot Hollandsch schip, in geheel ontredderden staat, de naam onbekend.

Het schip *Prudence*, kapitein A. *Hazewinkel*, *Hm.*, van Amsterdam naar Liverpool, is lek en met meer andere schade te Cardiff binnengelept.

Het schip *Afina* Agatha, kapitein B. J. *Mulder*, te Gothenburg met schade binnengelopen, heeft een gedeelte der lading gelost, en is gereed om met het restant (lijnzad en henep) de reis te vervolgen.

Gepraaid 1 Dec., op 16° 31' N.Br., 20° 6' W.L., *Wegman* Electra, v. Liverpool, Melbourne. — Den 10 Dec., op 4° 20' N.Br., 24° W.L., *Adriana* Catharina, v. Rott. n. Bat. — Den 25 Dec., bij Kaap Hecla, *Burggraaf* Gesina, v. Amst. n. Bat. en China. — Den 25 Dec., op 48° 56' N.Br., 6° 43' W.L., *Meijer* Cornelia, v. Sunderl. n. Porto.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

HELVOET 5 Febr., *Koches* de Zwerver en *Kreije* Holl. Trouw, Batavia.
LONDEN 4 Febr., van *Wijk* Jonge Dirk en *Blok* Egmonds Welaren, Nieuwe Diep.
Bij FALMOUTH 30 Jan., *Mulder* Antje, v. Newc. n. Konst.
GENUA 1 Febr., *Brouwer* Onrust, Amst.
COLOMBO 25 Dec., de *Veer* Java's Welvaren, Cochinch.
HONG KONG 27 Nov., de *Boer* Zuid-Holland, San Francisco.

Vertrokken.

TEXEL 5 Febr., *Loewis* Trekvogel, Bordeaux.
ANTWERPEN 5 Febr., *Rotgans* Otto, Bat.
ALEXANDRIA 8 Jan., *Slager* Jan Hendrik, Falmouth.
BREMERHAVEN 4 Febr., *Poelman* Onderneming, Amst.

Zeeklaar.

LONDEN 2 Febr., *Visinga* Gezina Jantina, Hamburg.

229de STAATSLOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

5de Lijst. No. 18271 f 5000; nos. 458, 7547 en 9715 ieder f 1000; nos. 1496 en 8830 ieder f 400; no. 11361 f 200; nos. 3996, 4351, 5673, 5735, 5784, 8910, 13026, 13818, 14466, 16520 en 19777 ieder f 100. — 6de Lijst. No. 14582 f 400; no. 7604, 11017, 11916, 18335 en 19113 f 200; no. 165, 330, 3107, 6435, 11958, 13595 en 17193 ieder f 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 1sten tot en met den 7den Februarij 1856 zijn te Groningen geboren 7 zoons en 17 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 11 ouden en 10 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 4 Februarij. Tarwe: Zeeuwache, Vlaams. en Overm. 75 c. a f 1 per mud lager met trage koopers; goede en puike Nieuwe f 13,25 a f 14,25; mindere f 11 a f 13; jarige f 14 a f 15,50; Poolache en Roode tot merklijk lagere prijzen; er is alleen opgegeven 161 $\frac{1}{2}$ Hoogl. Kleef. f 515. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 75 c. lager, f 9,25 a f 10,50; voorts 141 $\frac{1}{2}$ Stockh. f 375; 146 $\frac{1}{2}$ Geldersche f 303; 144, 150, 152 $\frac{1}{2}$ Engels. f 290, f 310, f 337½. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter, f 6,10 a f 7,20; dito Zomer 10 c. lager, f 4,90 a f 5,90. — Haver 10 c. lager: Zeeuws. en Inl. Korte f 3,50 a f 4,40; dito Lange f 2,80 a f 3,70. — Boekweit lager, op 142 $\frac{1}{2}$ Noordbrab. f 260, f 262, f 264, f 265; Amersf. f 265; Geldersche f 265. — Erwt: Zeeuws. Groene f 7 a f 8,50; groote dito f 8,50 a f 10,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte 50 c. lager, f 8,50 a f 12,50; dito Bruine f 8 a f 11; dito Paar-denboonen 20 c. lager, f 6 a f 7. — Koolzaad zonder handel. — Kamarienzaad 25 c. lager, f 8,75 a f 10,25.

Van den 6den. Tarwe: 160 $\frac{1}{2}$ n. bovenl. Ris f 440.

AMSTERDAM, 6 Febr. Heden verkocht van Tarwe, 129 $\frac{1}{2}$ n. Geld. f 450; 124 $\frac{1}{2}$ n. Friessche f 375 bij partij aan de Aaan. — Rogge en Gerst zonder handel. — Boekweit onveranderd: 144 $\frac{1}{2}$ Stichtsche f 260.

Koolzaad bij voorgaanden markttag lager afgegeven; op 9 vat olie in April 92 p. vl.; Sept. en Oct. 72 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk lager, op levering van den 1sten Mei in den beginne zeer flauw, bleef williger, najaar vast; op 6 w. f 47,25; vlieg. f 46; Mei f 45 a f 44,75 a f 46,25; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 39,75 a f 40,25. — Lijnolie dadelijk en op levering weder lager afgegeven; op 6 w. f 37, vlieg. f 35,75; Maart, April en Mei f 35 a f 35,50. — Hennepolie op 6 w. f 46,25; vlieg. f 45.

LONDEN, 4 Febr. Van inl. Tarwe was heden eene groote hoeveelheid ter markt; slechts enkele puike partijen werden tot bijna 5 sh. verlaging genomen, doch het overige wilde men zelfs niet tot grotere prijsvermindering koopen. Vreemde was 1 a 2 sh. lager verkrijgbaar, maar niemand betoede koopt. Gerst, Boonen, Haver en grauwe Erwt 2 sh. lager.

Van den 6den. In granen was heden weinig affaire, stemming flauw.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 4 Febr. De aanvoeren van het vasteland gedurende de vorige week waren zeer gering en bestonden uit 29 ossen, 191 kalveren en 20 schapen. Voor alle soorten was heden eene matige vraag en de handel was dien ten gevolge slap; de prijzen waren ongeveer als l.l. Vrijdag.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 Februarij.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 63½, 63½, 63½; Dito Dito 3 pCt. 75½, 75½, 75½; Dito Dito 4 pCt. 93, 93, 93; Amortisatie-Synicaat 3½ pCt. 91; Handelsmaatschappij 4½ pCt. 130; Aand. Holl. Spoorw. 92. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51½. — SPANJE, Onbep. Stukken 1½ pCt. 23½, 24½, 24; Dito Binnenlandsche à 6m. 3 pCt. 38½, 38½, 38½; Coupons-Bewijzen 4½, 5; Amort. Schuld 6½. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 43½, 43½, 43½. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 101½, 101½, 101½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100½, 101; Cert. 4½ pCt. 92, 92½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 79½, 80; Dito bij *Stieglitz* en Co. 4 pCt. 79; Dito te Hamburg 5 pCt. 87½, 88, 88; Cert. v. Inscr. in Assign. 6 pCt. 62½, 63, 63; 5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 87½, 88, 88; Dito 1855 88½, 89, 89. — POLEN, Cert. 4 pCt. 75½; Aand. m. Loting 500 fl. f 148½, f 149.

OOSTERLIJ, Metall. 5 pCt. 75½, 76, 75½; Dito Nationale 5 pCt. 77½, 78, 77½; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 38½, 39, 38½; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 38½, 39, 38½; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 82½, 83, 83; Amerik. Bank-Act. 1½; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100½; Braz. 5 pCt. 98½, 99, 99; Dito 1843 5 pCt. 97½; Dito 4½ pCt. 91; Mexik. 20½, 21, 21; Peru 4½ pCt. 77½; Gren. 19½, 19½; Dito Onb. 19½, 20, 20; Dito Uitg. 7½; Ecuador 3½; Dito Onb. 3½; Dito Nieuwe 14½, 15, 15; Venez. 27½, 28, 28; Dito Uitg. 12½, 13; Grieken 5 pCt. 5½; Dito Onb. 5½.

Van Holl. fondsen waren Integralen, bij eenige affaire iets flauwer. Van vreemde effecten waren Russ. prijsh. In Oosten. was, bij zeer gezamenleiden omzet, de stemming op nieuw ongunstiger. Spaansche, die aanvankelijk meer gewild waren, blijven ten slotte, ten gevolge van eenige verkoopen, nagenoeg als gisteren. Naar Brazil. was eenige meerdere vraag.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 4½; Disc. 4 pCt. Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63½; Spaansche 1½ pCt. 24; Binnenl. 3 pCt. 38½; Metall. 5 pCt. 75½ a 1.

ADVERTENTIEN.

Rijclub.

VERGADERING der LEDEN op ZATURDAG den 9den Febr., des namiddags te vijf uur, in de MANÈGE. — Belangrijk VOORSTEL.

Met DANK ontvangen, voor den opbouw der Kerk te *Wahl*, bij *Doeburg*, f 1, l.l. Zondag-avond gecollecteerd in de Martini-kerk; voor de Noedlijgenden op *Schokland* van den Heer N. N. f 1, en van Mevr. A. C. f 1. Groot moet de armoede van velen zijn op dat Eiland. M. A. AMSHOFF.

Aan onze Stadgenooten!

De groote KERKERAAD der NEDERLANDSCH-ISRAËLIETISCHE HOOFDSYNAGOGUE te Groningen heeft de vrijheid genomen, aan zijne geëerde Stadgenooten eene CIRCULAIRE te zenden, met het doel, om inteekening te verkrijgen van een RENTE-LOOS VOORSCHOT, of van een DON-GRATUIT, ten einde daardoor mede de fondsen te bekoemen, noodig tot den herbouw en de vergrooting van het KERKEGEBOUW der Nederlandsch-Israëlitische Gemeente alhier. De groote Kerkeraad heeft in die circulaire de zaak uitvoerig uiteengezet, en durft zich vleien, dat hij niet zal worden teleurgesteld in zijne goede verwachtingen van den kant der Ingezetenen van deze Stad.

Belangstellenden, die nopens een of ander, deze zaak betreffende, nadere inlichtingen mogten verlangen, kunnen die bij de ondergeteekenden bekomen; en indien de een of ander geene Circulaire mogt ontvangen hebben, maar die verlangt, wordt hij beleefdelijk uitgenoodigd, hiervan te willen kennis geven.

Bij de punten ter aanbeveling van de deelname aan de voorgenomene vergrooting en verbetering van het Kerkgebouw, in de Circulaire vermeld, vermeent de groote Kerkeraad het niet ongepast te zijn, ter dezer plaatse nog aandachtig te maken op het volgende punt:

Velen, zoowel buiten als in ons Kerkgenootschap, betreuren, en niet zonder grond, het bestaan van twee Gemeenten van Israëlieten, die godsdienstig in niet één opzigt hoegenaamd zich van elkander onderscheiden. Velen zou het dan ook verheugen, indien beide Gemeenten weder vereenigd werden. Welnu! door de bevordering van ons voornemen zal men daartoe krachtig kunnen medewerken. Immers het volslagen gebrek aan zitplaatsen in ons kerkgebouw, met de daartuit als van zelf noodwendig voortvloeiende gevolgen, moet inderdaad als een der grootste hinderpalen worden beschouwd tegen die hereeniging.

Helpt Gij alzoo, door Uwe deelneming, onzen wensch vervullen, dan zal het grootste bezwaar zijn opgeheven.

In de hoop, dat hij niet te vergeefs zal rekenen op Uwe krachtige ondersteuning in eene zaak als deze, die zoo naauw verbonden is aan den bloei der Gemeente, vleit zich de groote Kerkeraad tevens, dat ook Gij zult overtuigd zijn, dat hij van zijnen kant niets onbeproefd zal laten, wat strekken kan tot wezenlijk heil van de Nederlandsch-Israëlitische Gemeente van deze Stad.

GRONINGEN, 3 Februarij 1856.

De Groote Kerkeraad voornoemd:

A. DRILSMA, Voorzitter.

Ter ordonnantie van denzelve:

J. S. ROSENBAACH, Secretaris.

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW DE MARNE.

GEWONE VERGADERING op WOENSDAG den 13den Febr. e.k.

J. P. MÜLLER, Secretaris.

HUWELIJS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

Getrouwd:

TONNIS JANS GEERTZEMA met

LUPKE GEERTSEMA.

NIEUWOLDA, 5 Februarij 1856.

Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe G. A. P. GOCKINGA—WOLTHERS.

GRONINGEN, 5 Februarij 1856.

Heden beviel van eenen ZOON H. E. M. J. SORMANI, Echtgenoot van

Dr. R. J. P. MULLER.

UITHUIZEN, 6 Februarij 1856.

Eenige kennisgeving.

Na eene hevige ziekte van weinige dagen, ontsiep ten mijnen Huize, zacht en in de hope des beteren levens, mijne hartelijk beminde Moeder, Mejufvrouw WILLEMIEN ZUIDERBAAN, laatst Weduwe van den Heer E. SEEMERINK, in den gezegenden onderdom van 76½ aren en bijna 7 maanden.

WOUDSEND, 1 Februarij 1856.

J. H. SEEMERINK,

Predikant.

Deze strekt ter eenige en algemeene kennisgeving.

Heden morgen omstreeks zes uur overleed, in den ouderdom van ruim 56 jaren, onze hooggeachte en veelgeliefde Nicht, Mejufvrouw J. DE WIT.

KAMPEN, 3 Februarij 1856.

H. R. BUSMA.

R. BUSMA—NAUTA.

Algemeene kennisgeving.

GRONINGEN, 4 Februarij 1856. Na eene kortstondige doch hevige ziekte, overleed heden, in den onderdom van ruim 66 jaren, onze geliefde Zuster en Behuwdzuster, Mejufvrouw CORNELIA P. TICHELAAR, Weduwe en wijlen den Heer R. P. STRATINGH.

J. P. TICHELAAR.

Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed ons jongste Kindje ABRAHAM MARTINUS, over welks geboorte wij ons den 1sten Januarij verheugden.

GRONINGEN, 5 Februarij 1856.

J. E. TIDDENS.

J. M. TIDDENS—DE JONGE.

Heden overleed, tot onze droefheid, ons jongste Kind JELLINA, ruim vijf jaren oud.

WEDDE, 6 Februarij 1856.

W. DE VRIES, Predikant.

W. OVING.

De Catalogus

der VERKOOPING in het REVENTER, op WOENSDAG den 20sten Februarij en volgende dagen, van BOEKEN, SCHILDERIEN, PLATEN, TEKENINGEN en LIEFHEBBERIEN, waarbij eene MOUTEN BOEKDRUKERS, is, à 10 Cents, te bekomen bij

J. DOESBURG,

Boekverkooper in de Oude Kijk-in't Jatstraat.

Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Aan den Haard.

Geschiedenissen uit het dagelijksche leven, FRANZ HOFFMANN

NAVERTELD

DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

PRIJS f 1,50.

EEN

DRENTSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

Amsterdam,

in 't voorjaar van 1843,

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN.

Prijs [f 8—50] f 6—00.

DE WET

BETREFFENDE

MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ

opgehield door Practische Aanmerkingen; een Handboekje voor Voogden en Toezienende Voogden.

PRIJS f 0,50.

Aan de Inteekenaren is verzonden No. 2 en 3 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart, ONDER HOOFDREDACTIE VAN

Dr. E. J. DIEST LORGION

ningen, ten einde zich daaromtrent te verklaren. De ondergeteekende vertrouwt, dat men aan dit zijn verzoek wel zal willen voldoen, omdat daardoor misschien een misdrijf zal aan den dag gebracht kunnen worden of blijken kan dat de ondergeteekende zich in zijne meening heeft vergist.

DEN HOORN, 3 Februarij 1856.

J. F. DE VRIES.

De ondergeteekende maakt door dese bekend, dat niemand op mijn naam eenige Goederen mag afgeven of Zaken, van welken aard ook, behandelen of verrigten, **zonder schriftelijke toestemming van mij of mijne Echtegenoot**; wordende dus een ieder verzocht, om bij het doen van Betaling of het inzenden van Rekeningen, dit Bewijs steeds over te leggen; zullende bij gebreke hiervan **geene betaling** door den ondergeteekende geschieden.

BU WINNEWEER, aan 't Damsterdiep,
5 Februarij 1856.

J. T. HOUTMAN.

VOORLOOPIGE DIENSTREGELING

DER
STOOMBOOT FIVE L,
op MAANDAG den 4den Februarij 1856.

Vertrek van
DELFT, des morgens 6 uur.
APPINGEDAM, des morg. 6½ uur.
Arrivement te
GRONINGEN, des morgens 9 uur.
Vertrek van
GRONINGEN, des namiddags 3 uur.
APPINGEDAM, des namiddags 5½ uur.
Arrivement te
DELFT, des namiddags 6 uur.

De tusschen-stations, waar op het geven van een SEIN zal worden aangehouden, zijn: het LOGEMENT WELGELEG, bewoond door K. DOORNBOS; APPINGEDAM, bij EVERS; TJAMSWEEER, OOSTERWIJTERDER VERLAAT, WINNEWEER, KAAKHEEM, RUISSCHERBRUG, bij R. BAKKER, en alle KLAPPEN, behalve Hoogebrug.

De Vracht voor de geheele route is per Persoon in de Eerste Kajuit f 1—00, in de Tweede Kajuit f 0—60, en voor kortere distantiën naar evenredigheid.

Directeur:
H. S. EIKEMA.

*** Ten overstaan van Mr. W. LANAN TRIP, Notaris te Groningen, zullen, op HEDEN VRIJDAG den 8sten Februarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufv. de Wedw. BONTEKOE, in de Unie, aan de Grootte Markt te Groningen, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene ruime BEHUIZING, R. 56, met OPEN PLAATS, BLEEKVELLJE, KEUKEN, MANDEELIGEN PUT en MANDEELIGEN UTTANG naar den Kosterseingang, staande en gelegen Zuidzijde in de Steentelstraat te Groningen, doende 's jaars tot grondpacht f 5—62.

II. Twee STALLINGEN, zijnde ongenommerd, staande in den Kosterseingang, achter perc. I, doende 's jaars tot Heemstedenpacht f 2.25.

III. De VASTE en ONOPZEGBARE BEKLEMMING van 4 B., 95 R., 60 E. kostelijk GROENLAND, gelegen ten Noorden den Stadsweeg onder Noorddijk, doende jaarl. op Midw. tot huur f 80—00.

Toebehoorende aan de Erven H. WITKOP en Vrouw.
IV. De VASTE, ALTIJDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 5 B., 50 R., 80 E. (van ouds 124 Gruken, 19 R.) kostelijk GROENLAND, gelegen in 3 Stukken aan het Selwerderdiep, onder Noorddijk, doende jaarl. op Midw. tot huur f 105—00, in gebruik bij de H.H. HOETHUIS en MIEDENDORP.

V. Eene BEHUIZING, L 66, zijnde eene KOE-MELKERIJ, met eenen MOESTUIN, Noordzijde in de Houtzagersteeg, buiten de Oosterpoort, te Groningen, doende jaarl. tot grondpacht f 8—00, door L. T. BOLHUIS en Vr. in eigendom bewoond.

VI. Eene ruime WONING, L 17, met OPEN PLAATS en BLEEKVELD, Oostzijde in de Spinhuisstraat te Groningen, doende 's jaars tot grondpacht f 3—50, door S. WOLF en Vr. in huur bewoond.

Om te aanvaarden: perc. I, II en VI op den 1sten Mei; III dadelijk na den Toeslag, IV op Gregori, en V, de Tuin op Gregori en het Huis op den 1sten Mei 1856.

Te bezien: perc. I en II op den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur, V en VI daags vóór en op den Verkoopdag, mede op gemelde uren.

Houtboeldag.

Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris, zullen, op MAANDAG den 11den Februarij 1856, des voormiddags te 10 uur, op de Plaats en ten verzoeken van R. MARRING, te Kropswolde, publiek worden verkocht: ongeveer 300 SPAREN en 75 EIKEN STAMBOOMEN, waaronder van zeer zwaar Hout.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op VRIJDAG den 15den Februarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Grootte Markt te Groningen, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, zeer net doortimmerde BEHUIZING, met fraaijen TUIN er achter, get. P 112, staande en gelegen Oostzijde aan het Schuittendiep te Groningen, toebehoorende aan de Erven G. H. BOTJE.

II. Eene ruime, nieuws doortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, met PAKHUIS, OPEN PLAATS en TUIN er achter, get. T 181, staande en gelegen Westzijde in de Sledemmerstraat te Groningen, door C. W. RUTGERS in eigendom bewoond.

III. Eene BEHUIZING met eene ruime STALLING, get. T 108, zijnde eene KOE-MELKERIJ, staande op eigen grond, Oostzijde in de Sledemmerstraat te Groningen, door P. MENSINGA in huur bewoond.

IV. Een hecht sterk PAKHUIS met 2 groote KORENZOLDERS er boven, genoemd *Advers*, get. F 30, staande Oostzijde in de Pelsterstraat te Groningen.

V. Eene BEHUIZING, bestaande uit 2 WONINGEN, get. J 85 en 86, staande op eigen grond, op de Laan te Groningen.

VI. Eene ruime BEHUIZING met grooten TUIN er achter, get. L 111 en 112, staande en gelegen Noordzijde in de Grootte Leliënstraat te Groningen, nabij den Wal, zeer geschikt voor eene KOE-MELKERIJ, wordende door G. PETRI en anderen in huur bewoond.

VII. Eene WOONKAMER, get. L 110¹⁰, mede aldaar, door de Weduwe van OORT bewoond.

VIII. Eene WOONKAMER, get. L 110⁹, aldaar, door CARMIOOL bewoond.

IX. Eene WOONKAMER, get. L 110⁸, aldaar, door de Weduwe PHILIPSE bewoond.

X. Eene WOONKAMER, get. L 110⁷, aldaar, door P. TIERKS bewoond.

XI. Eene WOONKAMER, get. L 110⁶, aldaar, door VOEGELZANG bewoond.

XII. Eene WOONKAMER, get. L 110⁵, aldaar, door KOST bewoond.

XIII. Eene WOONKAMER, get. L 20, staande Oostzijde in de Spinhuisstraat te Groningen, door J. PEKELDER bewoond.

Alles om te aanvaarden op den 1sten Mei 1856.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—5 uur.

*** Ten overstaan van Mr. J. M. GEERTSEMA, Notaris te Groningen, zullen, op MAANDAG den 11den Februarij e.k., ten Huize van den Kastelein TIDDENS, in de Korenbeurs, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van 'ruim 54 B. LAND, gelegen te Marum, zullende jaarlijks op den 1sten Mei tot vaste huur doen f 250—00, bij R. W. KEUNING en Vrouw onder vaste, althiddurende en in alle linien verervende beklanning in gebruik.

II. Een AANDEEL in den EIGENDOM van 32 B., 70 R., 30 E. LAND, gelegen te Bierum, bij J. W. EVENHUIS en Vrouw onder vaste beklanning in gebruik, voor dit Aandeel voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende huur van f 115—00.

III. De EIGENDOM van ongeveer 12 B. LAND te Aduard, onder beklanning in gebruik, voor de eene Halfscheid bij JAN JACOB BOELEN en Vrouw, voor f 53—00, en voor de andere Halfscheid bij HARMS GEERTS KREMER, mede voor f 53—00, verschijnende jaarlijks op Midwinter en dus te zamen f 106—00.

Alles te aanvaarden dadelijk na den Toeslag.
Nadere informatiën te bekomen ten KANTORE van Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z., Adv. en Not.

*** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris te Groningen, zal, op DINGSdag den 12den Februarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Wedw. RASKER, aan het Ameland te Groningen, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Het Nederlandsch KOFCSCHIP genaamd **DE JONGE JOHANNA**, groot 87 Tonnen, in 1837 nieuw uitgehaald, bevaren door Kapitein J. H. EELSINGH, met al deszelfs OPGED en TOEBEHOREN, zooals hetzelfde is liggende in de Noorderhaven te Groningen, en aldaar dagelijks te bezien.
Nadere inlichtingen te bekomen ten KANTORE van den voornoemden Notaris.

PUBLIEKE VERHURING.

Op DINGSdag den 19den Februarij 1856, ten Huize van den Kastelein E. H. AALFS, te Groningen, des avonds te 7 uur, zullen, publiek, in Perceelen, om te Hooijen en te Weiden, worden verhuurd:

18 Grazen kostelijk GROENLAND, gelegen aan den Korreweg, buiten de Ebbingevoort, te Groningen.
J. H. GEERTSEMA, C.z., Not.

*** Ten overstaan van Mr. J. M. GEERTSEMA, Notaris te Groningen, zullen, op WOENSDAG den 20sten Februarij e.k., des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Grootte Markt, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene zeer nette BEHUIZING met OPEN PLAATSJE, staande Noordzijde aan het Kattendiep te Groningen, doende jaarlijks tot grondpacht f 3.70, door den Heer J. ALDERSHOFF in huur bewoond.

II. Eene zeer nette, nieuws doortimmerde BEHUIZING, staande Noordzijde aan het Zuiderdiep te Groningen, get. G 261.

III. Eene nieuws doortimmerde BEHUIZING, staande ten Westen het voorgaande perceel, get. G 260, door de Wedw. SMIT en VAN HEGEL in huur bewoond.

IV. Eene BEHUIZING, staande als vorig perceel, get. G 258, door de VRIES en S. LEVIE in huur bewoond.

V. Eene ruime BEHUIZING, staande Zuidzijde op de Nieuwstad te Groningen, get. G 92, door Vrouw DE BOER in huur bewoond.

Te aanvaarden op den 1sten Mei 1856.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, perc. I en II van 11—3, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris verkrijgbaar, en de overige perceelen van 10—12 en 2—4 uur.

N.B. Over perceel I kan de halve koopschat onder regt van eerste hypotheek blijven uitstaan.
Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z., Adv. en Not.

*** Op mader te bepalen tijd en plaats, zal, in den loop dezer maand, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Eene nette en ruime KOOPMANS BEHUIZING, staande Zuidzijde aan de Noorderhaven te Groningen, get. I 236, door Mejufvrouw de Wedw. WOLTERS bewoond.
J. H. GEERTSEMA.

*** Mr. H. GUICHART ABRESCH, Notaris te Zuidhorn, zal, op MAANDAG den 11den Februarij e.k., des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein J. D. BAKKER, te Enumatil, publiek verkoopen:

I. De VASTE, ALTOOSDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 84.50 Ell. uittmuntend GROENLAND, gelegen onder Zuidhorn, zullende tot huur doen f 30—00 's jaars.

II. Den EIGENDOM van perceel I.

III. De VASTE, ALTOOSDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 B., 3 R., 20 Ell. uittmuntend GROENLAND, gelegen onder de gemeente Leek, zullende tot huur doen f 36—00 's jaars.

IV. Den EIGENDOM van perceel III.

V. De VASTE, ALTOOSDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 15 R., 90 Ell. LAND, met het REGT van daarop te mogen HUIZEN, mede aldaar gelegen, vaste huur f 4—00 's jaars.

VI. Den EIGENDOM van perceel V.

Alles toebehoorende aan K. J. BAKKER en Vrouw.
H. GUICHART ABRESCH, Not.

*** Mr. J. D. TRESLING, Notaris te Scharmer, gedenkt, op DONDERDAG den 14den Februarij 1856, des namiddags te 2 uur, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene partij extra zware, op Wortel staande **WILGENBOOMEN**, toebehoorende en staande bij de Behuizing en op het Land van P. J. HAMMINGA, te Kolham.
Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. H. J. OFFERHAUS, Notaris te Delfzijl, zal, op VRIJDAG den 15den Februarij 1856, des avonds te 7 uur, in het Logement van VAN GOOR—WEITS, te Delfzijl, publiek verkoopen:

Het NEDERLANDSCH KOFCSCHIP **ANNA SOPHIA**, groot 50 Tonnen, met deszelfs COMPLETE INVENTARIS, thans liggende in de Haven te Delfzijl, en bevaren wordende door Schipper S. O. VISSER.

De HELFT der KOOPPENNINGEN kan tot den 1sten Mei 1857 over hetzelfde blijven beleend.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten KANTORE van voornoemden Notaris.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te Groningen; medegedeeld van wege het Genootschap: Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.
Januarij en Februarij 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
27	749,16	750,14	752,92	4,5	5,6	4,0	0,98	0,93	0,95	Z.t.W.	Z.W.t.Z.	W.N.W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
28	752,87	750,51	749,43	1,5	4,4	1,6	0,97	0,89	0,95	Z.W.	"	Z.Z.W.	bewolkt.	bewolkt.	bewolkt.
29	748,62	748,58	747,58	1,1	2,7	1,8	0,98	0,92	0,95	W.Z.W.	Z.W.t.W.	Z.W.t.W.	mistig.	"	betrokken.
30	751,69	753,09	754,64	0,2	2,5	0,4	0,95	0,90	0,93	N.W.	W.N.W.	W.N.W.	bewolkt.	"	bewolkt.
31	756,53	757,52	759,81	0,2	2,6	1,4	0,93	0,78	0,85	"	N.W.	N.W.t.W.	"	"	helder.
1	758,11	758,12	757,68	1,8	3,1	2,4	0,90	0,89	0,90	W.N.W.	W.N.W.	W.N.W.	betrokken.	betrokken.	bewolkt.
2	758,29	759,09	762,09	1,5	3,0	0,5	0,92	0,92	0,91	N.W.	N.W.	N.W.	bewolkt.	"	wein. bew.
751,92			Gem. over de maand Januarij.			1,4	0,77						Regen 63,5 strepen.		

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

*** De Erven van wijlen den Heer G. BORGESIUUS zijn voornemens, op VRIJDAG den 15den dezer, te beginnen des morgens te 10 uur, te O. Pekela, op de Plaats zelve, op Boelgoeds-Conditiën, ten overstaan van den Notaris Mr. S. C. H. PICCARDT, publiek te verkoopen:

Ruim 250 rijpe en volwassene **EIKEN BOOMEN**, voor Scheepstimmerlieden, Stelmakers, Aannemers en Timmerwerk zeer geschikt; daar op de bedoelde Plaats te bezien, en onmiddellijk aan het Vaarwater staande.

Im Auftrage der Liquidanten des Nachlasses des weil. Kaufmannes Herrn J. W. BAUMAN und Mithredern, werde ich das hier im Hafen liegende **KUFFSCHIFF**, „ELISABETH“, grosz 37½ Kommerziallasten, mit **COMPLETEM INVENTARIO**, Kapitein E. DE VRIES, am Montage den 18ten dieses Monats,

Abends 6 Uhr, im hiesigen BÖRSENHAUSE, öffentlich zum Verkauf ausbieten.
EMDEN, den 4ten Februar 1856.

E. W. BRÜCKNER,
Advocat und Notar.

GEWONE VERHURING,

VOOR EEN SAIZOEN,
op DONDERDAG den 21sten Februarij 1856, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein TIMMER, te Ten Post, van de **GROENLANDEN** rondom den Huize, LELLENS gelegen; bij Perceelen; om te Hooijen of te Weiden.

Mr. A. J. VAN ROJEN.

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR:

Eene **HEEREN HUIZING**, bestaande in zes of zeven KAMERS, KEUKEN, KELLER, ruime TURF- en LINNENZOLDERS, BINNEN-PLAATS, TUIN en BLEEKVELD. Te bevrigen bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN, H.Z.

TE HUUR,

op primo Mei 1856:

Eene **HEEREN BEHUIZING**, staande in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, lett. K no. 170, thans bewoond door den Heer N. RIJKENS. Adres aan 't BUREAU DEZER COURANT.

TE HUUR,

om dadelijk te worden aanvaard: Eene **BEHUIZING** met OPEN PLAATSJE, staande en gelegen aan de Reitmakersrijge te Groningen, lett. G no. 230. Ook **UIT DE HAND TE KOOP**. Te bevrigen bij Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris.

TE HUUR:

Eene **KOOPMANS BEHUIZING** met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, op den hoek van den Kleinen Krom-Elleboog. Te bevrigen bij P. V. SORMANL.

PATENT-WASKAARSEN.

De puike **PATENT-WASKAARSEN** uit de Fabrik van den Heer **BRANDON**, zijn thans weder ruim voorhanden bij N. WIJSSMOLT, te Groningen, in wiens Fabrik steeds puike **WASKAARSEN** en helder brandende **PATENT-OLIE** worden gefabriceerd, welke tot billijke prijzen te bekomen zijn.

De Moor.

VERWERIJ en PERSERIJ
voor alle soorten van **SAAIJEN, IMPERIALEN, DAMASTEN, ENZ.**
JAN FR. MULLER, J.Hz.,
Groeneburgwal, Amsterdam.

Cocos-Zeep.

Deze Zeep schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavinvrijen zeer spoedig, zuivert en ontleent alle scherphe aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een' jeugdig frischen tint. Men koopt een groot stuk voor 16 cent.

Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wassen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen stoffen, daar zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.

De goede echte soort, die in onderstaande Dépôts te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op de Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door zuivere kleur en bewerking, minder scherpte en vetigheid.

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Brabänder's Chocolade-Koekjes

met worm-afrijvende zelfstandigheden, zijn uittmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen. De Geneesheeren BELJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cent het Doosje.
Amsterdam, VERKOOPHUIS; Appingedam, S. RITZEMA, Wed. G. MEIJER & ZOON; Assen, H. P. A. VAN GORCUM; Delfzijl, A. W. C. KELJZER; Groningen, C. RIKKERS, M. GAASBEEK, I. F. OTTE, G. GONGA en FELDBRUGGE; Hogenland, F. M. DIKEMA; Middel, A. JEULEN en Co.; Nieuwolda, R. P. v. CALCAR; Noordbroek, W. B. TEDINGA; Pekela, J. T. FELD-BRUGGE; Stads-Kanaal, H. KREKEL; Steenwijk, K. TIMMERMANS; Uithuizen, J. SCHUURMAN NIEVEEN; Veendam, S. SAVENIJE; Winschoten, G. WASMAN en W. VERMAAK, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.